

«Χρῖεις τελειῶν τὴν βρότειον οὐσίαν» *1

Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς, Τίμιον Πρεσβυτέριον,
Ἅγιωτάτοι Πατέρες καὶ Μητέρες, φιλέ-
ορτον τῶν Ὀρθοδόξων σύστημα, τέκνα ἐν
Κυρίῳ φωτόμορφα τῆς Ἐκκλησίας:

Ο ΑΓΙΟΣ Προφήτης Ἀμβακούμ, ὅταν ἤκουσε μυστικῶς τὴν ἀκοὴν «τοῦ Μυστηρίου τοῦ ἀποκεκρυμμένου ἀπὸ τῶν αἰῶνων καὶ ἀπὸ τῶν γενεῶν»². ὅταν ἀπεκαλύφθη τὸ Μυστήριον τῆς Ἐνσάρκου Οἰκονομίας τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐθαύμασε καὶ ἐφοβήθη, ἐγένετο ἐκστατικὸς καὶ ἄφωνος: «*Κύριε, εἰσακήκοα τὴν ἀκοὴν Σου καὶ ἐφοβήθην· Κύριε, κατενόησα τὰ ἔργα Σου καὶ ἐξέστην*»³!

Καὶ ὑμεῖς σήμερον, ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί, θαυμάζομεν καὶ ἐξιστάμεθα διὰ τὰ μεγάλα καὶ ἐξαισία μυστήρια, τὰ ὅποια μᾶς ἀποκαλύπτει ἡ Χριστολόγος καὶ φωτόνυμος αὐτὴ ἑορτὴ καὶ πανήγυρις.

Δὲν «εἰσακούομεν», ὅπως ὁ Προφήτης, ἀλλὰ βλέπομεν τὸν Ἄναρχον Βασιλέα ἡμῶν, κατὰ τὴν Ἐνσαρκον Αὐτοῦ Ἐπιφάνειαν, νὰ ἀνακαινίζῃ καὶ καθαρίζῃ τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν εἰς τὰ εὐλογημένα ρεῖθρα τοῦ Ἰορδάνου.

Καὶ ὁ Πανάγαθος δὲν λούει ἀπλῶς καὶ μόνον τὴν φύσιν μας, τὴν ὁποίαν προσέλαβεν ἐκ τῶν καθαρῶν αἱμάτων τῆς Ἀειπαρθένου Μαρίας καὶ ἠνωσεν αὐτὴν εἰς τὴν ὑπέρθρον ὑπόστασίν Του, ἀλλὰ χρῖει καὶ τελειοῖ καὶ φωτίζει αὐτὴν διὰ τῆς χρίσεως καὶ κοινωνίας τοῦ τελειοποιῦ Μύρου, τοῦ Θείου Χρίσματος, τουτ' ἔστιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὸ ὁποῖον κατήλθεν ἐν εἰδει περιστερᾶς ἐπ' Αὐτὸν βαπτιζόμενον.

Θὰ πρέπει βεβαίως νὰ διευκρινισθῇ, ὅτι ἐξ ἄκρας συλλήψεως, κατὰ τὴν ὑποστατικὴν ἔνωση τῶν δύο φύσεων ἐν τῷ Θεανθρώπῳ, εἰς τὴν ἄχραντον γαστέρα τῆς Θεοτόκου, ἐχρίσθη μυστικῶς ἡ θεοὑπόστατος Σὰρξ τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ μὲ τὸ Ἅγιον

Πνεῦμα, ὡς λέγει ὁ Ἱερὸς Δαμασκηνός: «Χριστὸς γάρ ἐστιν ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, Ὁν ἔχρισεν ὁ Πατὴρ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι»⁴.

Ὁ Προφήτης Ἡσαΐας τὴν σωτήριον αὐτὴν χρίσιν εἶχε προῖδει: «Πνεῦμα Κυρίου ἐπ' ἐμέ, οὗ ἕνεκεν ἔχρισέ με»⁵· καὶ ὁ Προφητάναξ Δαβὶδ τὴν εἶχε προαναγγεῖλει: «Διὰ τοῦτο ἔχρισέ Σε ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς Σου ἔλαιον ἀγαλλιάσεως παρὰ τοὺς μετόχους Σου»⁶.

Καὶ αὐτὴ ἡ χρίσις τῆς φύσεώς μας ἐγένεν εὐθύς ἀμέσως, καθ' ὅτι «ἅμα σὰρξ, ἅμα Θεοῦ Λόγου σὰρξ»⁷.

Ἐχομεν δὲ εἰς αὐτὴν τὴν μυστικὴν χρίσιν τὴν φανέρωσιν τῆς Παναγίας Ζωαρχικῆς Τριάδος: τὸν χρίσαντα Πατέρα, τὸν χρισθέντα κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα Υἱόν, καὶ τὸ χρίσμα τὸ Ἅγιον Πνεῦμα.

* * *

Ἡ χρίσις ὅμως ἐκείνη, ἡ ὁποία ἐτελεσιουργήθη μυστικῶς, αὐτὴ τώρα γνωρίζεται καὶ ἐξωτερικῶς, εἰς τὸν Ἰορδάνην.

Ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ γίνεται ἄνθρωπος καὶ «δέχεται τὸ Πνεῦμα παρὰ τοῦ Πατρός», ἂν καὶ εἶναι «ὁ τοῦ Πνεύματος χορηγός», προκειμένου νὰ «ριζώσῃ πάλιν ἐν ἡμῖν τὴν ἀποφοιτήσασαν Χάριν, ὁ μὴ εἰδὼς ἁμαρτίαν», ὡς λέγει ὁ ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας⁸.

Δὲν «ἐτελειώθη» ὁ Θεάνθρωπος κατὰ τὴν ὑπερφυᾶ Βάπτισίν Του εἰς τὸν Ἰορδάνην ὑπὸ τοῦ Θείου Παρακλήτου· μὴ γένοιτο! Τοῦτο ἐπρέσβευον οἱ παλαιοὶ «ἀνθρωπολάτραι» αἰρετικοί⁹.

Καὶ δι' αὐτῆς τῆς κακοδοξίας ἀνετρέπετο τὸ δόγμα τῆς Ἐνανθρωπήσεως τοῦ Λόγου, καθ' ὅσον τοιοιτοτρόπως δὲν ἔχομεν «Θεὸν ἐνανθρωπήσαντα» διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν, ἀλλ' «ἄνθρωπον ἀποθεωθέντα»· ἄνθρωπον ὅστις, κατόπιν ἠθικῆς δοκιμασίας, κατέστη ἄξιος τῆς ἐνώσεως μὲ τὸν Λόγον.

* * *

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά:

Οἱ παλαιοὶ Ἱερεῖς, Προφῆται καὶ Βασιλεῖς ἐλέγοντο Χριστοὶ Κυρίου, διότι ἐχρίοντο συμβολικῶς μὲ τὸ Ἅγιον Ἐλαιον καὶ ἐγίνοντο κοινωνοὶ ἁγιασμοῦ τινος:

«Καὶ Ἀαρὼν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ προσάξεις ἐπὶ τὰς θύρας τῆς Σκηνῆς τοῦ Μαρτυρίου καὶ λούσεις αὐτοὺς ἐν ὕδατι», «καὶ λήψη τοῦ Ἐλαίου τοῦ Χρίσματος καὶ ἐπιχειεῖς αὐτὸ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ χρίσεις αὐτόν»¹⁰.

Ὁ Μεσσίας καὶ Κύριος ἡμῶν, ὁ κατ' ἐξοχὴν Ἀρχιερεὺς, Προφήτης καὶ Βασιλεὺς, ὑπὲρ πάντα ἄλλον ἐχρίσθη παρὰ τοῦ Πατρός, δι' αὐτὸ καὶ εἰς τὸν Θεάνθρωπον κυριολεκτεῖται ἡ ὀνομασία Χριστός, ὡς δηλωτικὴ τοῦ Χρίσαντος Λόγου καὶ τοῦ Χρισθέντος προσληφθέντος ἀνθρώπου: ὡς φανεροῦσα τὰς δύο τελείας φύσεις, τὴν Θεϊαν καὶ ἀνθρωπίνην, καὶ τὴν μίαν σύνθετον, θεανδρικὴν ὑπόστασιν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν.

Ἄς χαρῶμεν λοιπὸν καὶ ἡμεῖς, ἀγαπητοί, *«χαρᾶ ἀνεκλαλήτω καὶ δεδοξασμένη»¹¹*, διότι σήμερον, κατὰ τὸν ἱερὸν ψαλμωδόν, *«ἔλεος καὶ ἀλήθεια συνήντησαν, δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη κατεφίλησαν· ἀλήθεια ἐκ τῆς γῆς ἀνέτειλε, καὶ δικαιοσύνη ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διέκυψε»¹²*.

Αἱ δύο φύσεις τοῦ Χριστοῦ μας *«συνήντησαν»* καὶ *«κατεφίλησαν»*, ἤτοι ἠνώθησαν ἄκρως καὶ φυσικῶς, ἀτρέπτως καὶ ἀχωρίστως *«ἐν τῇ μιᾷ συνθέτῳ ὑποστάσει, ἤγουν ἐν τῷ ἐνὶ Χριστῷ»*, κατὰ τοὺς ἀγίους Πατέρας μας ¹³.

Καὶ τί μὲ τοῦτο; Εἰς τὸ ἐξῆς εἴμεθα ἅπαντες *Χριστοὶ Κυρίου*: ζῶμεν *«ἐρριζωμένοι καὶ ἐποικοδομούμενοι ἐν Αὐτῷ»¹⁴* τῷ Σωτῆρι Χριστῷ διὰ τοῦ Ἁγίου Βαπτίσματος.

Καὶ ὡς ἐκ τούτου, εἴμεθα *«κεχρισμένοι μὲ τὸ τελειοποιὸν Χρῖσμα»¹⁵*, κατὰ τὸν Ἅγιον Νικόδημον.

Μὴ λησμονῶμεν, ὅτι ὁ Ἱερεὺς τελειοῖ τὸν βαπτιζόμενον χρίων αὐτὸν δι' Ἁγίου Μύρου καὶ λέγων: *«Σφραγίς δωρεᾶς Πνεύματος Ἁγίου. Ἀμήν»!*

Ὁ Ἅγιος Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης ἐρμηνεύει ὡς ἐξῆς τὴν πράξιν αὐτήν: *«Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ αὐτῷ τῷ βαπτισθέντι ἡ τοῦ Μύρου χρίσις τὴν ἐπιφοίτησιν δωρεῖται τοῦ Πνεύματος, δηλουμένου ἐντεῦθεν, ἐπεὶ διὰ τῆς τοῦ Μύρου χρίσεως ἐπιφοιτᾷ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον. Τὸ δὲ Μύρον ἐστὶν ὁ Χριστός»¹⁶*.

Καὶ ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς μᾶς βεβαιοῖ, ὅτι *«τὸ ἔλαιον Βαπτίσματι παραλαμβάνεται, μνησὺν τὴν χρίσιν ἡμῶν, καὶ Χριστοὺς ἡμᾶς ἐργαζόμενον»¹⁷*.

* * *

Φιλέορτον τῶν Ὁρθοδόξων σύστημα·

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῶν Ἐνισταμένων τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου αἰσθάνεται καὶ πάλιν τὴν ἀνάγκην νὰ καλέσῃ ὑμᾶς εἰς ἐγρήγορσιν πνευματικὴν.

Εἴμεθα Χριστοὶ Κυρίου, τόσον διὰ τοῦ Χρίσματος τοῦ Ἁγίου

Μύρου, ὅσον καὶ διὰ τοῦ Αἵματος τοῦ Μονογενοῦς Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, τὸ ἐκχυθὲν διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν.

Καὶ τὸ σωτήριον αὐτὸ Χρίσμα «*ἐν ἡμῖν μένει*»¹⁸, κατὰ τὸν Ἅγιον Ἰωάννην τὸν Θεολόγον, ὅταν

- **φυλάσσωμεν** τὴν παρακαταθήκην τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεώς μας·
- **τηρῶμεν** ἀκαινοτόμητον τὸν πολύτιμον θησαυρὸν τῆς Εὐαγγελικῆς Διδασκαλίας, τὸν ὁποῖον μᾶς ἐνεπιστεύθη ὁ Θεός, συμφώνως πρὸς τὴν παραγγελίαν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου πρὸς τὸν Τιμόθεον: «*τὴν καλὴν παραθήκην φύλαξον διὰ Πνεύματος Ἁγίου τοῦ ἐνοικοῦντος ἐν ἡμῖν*»¹⁹.

- **δυνάμεθα** μετὰ τῶν θεοφόρων Πατέρων τῆς Ἁγίας Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου νὰ λέγωμεν:

*«Ἡμεῖς Πατράσι νόμοις ἐπόμενοι, παρὰ τοῦ ἐνὸς Πνεύματος λαβόντες Χάριν, ἀκαινοτομήτως καὶ ἀμειώτως πάντα τὰ τῆς Ἐκκλησίας ἐφυλάξαμεν»*²⁰.

* * *

Ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,

Ἄς διαφυλάττωμεν τὰ ἱμάτια τῆς ψυχῆς μας λευκὰ καὶ λαμπρά, διὰ νὰ ὑποδεχθῶμεν ἐν ἀγαλλιάσει τὸν Νυμφίον Χριστόν μας, Ὅστις θὰ ἔλθῃ εἰς τὴν καθωρισμένην ὑπ' Αὐτοῦ Ἡμέραν, «*ἐν ἧ μέλλει κρίνειν τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ*»²¹.

«Πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως, Εὐαγγελικῶς, Ἀποστολικῶς τε καὶ Πατρικῶς διδασκόμεθα»²², ὅτι πρέπει νὰ εἴμεθα ἐτοιμοί, διότι «*ὁ Κύριος ἐγγύς*»²³, «*ἐγγύς ἐστὶν ἐπὶ θύραις*»²⁴, τοῦ Ὁποίου ἡ Χάρις καὶ ἡ Φιλανθρωπία εἶθε νὰ φωτίζη καὶ εἰρηνεύῃ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ εὐσεβὲς Γένος μας, ὥστε πάντες ἠνωμένοι ἐν τῇ Ἀγάπῃ καὶ τῇ Ἀληθείᾳ Του νὰ ὑποδεχθῶμεν Αὐτόν, προσκυνῶντες «*Πατέρα, Υἱὸν καὶ Ἅγιον Πνεῦμα, Τριάδα Ὁμοούσιον καὶ Ἀχώριστον*»²⁵, Ἥι πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

□

(*) Περιοδ. «Ἅγιος Κυπριανός», ἀριθ. 246/Ἰανουάριος-Φεβρουάριος 1992, σελ. 1-2, 27. Ἐξεφωνήθη τὴν 6.1.1992 ἐκ.ἡμ. ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ὁρωποῦ καὶ Φυλῆς κ. Κυπριανοῦ, κατὰ τὸν λαμπρὸν ἑορτασμὸν τῶν Ἁγίων Θεοφανίων εἰς τὴν Σκάλαν Ὁρωποῦ Ἀττικῆς.

1. Βλ. Ἁγίου Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, Ἰαμβικὸς Κανὼν Θεοφανίων, Ὁδὴ Θ', Τροπᾶριον β'.
2. Πρβλ. Κολασ. α' 26.

3. Ἀμβρακοῦμ γ' 1-2.
4. Βλ. Ἁγίου Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, PG τ. 94, στλ. 1120B/Ἐκδοσις Ἀκριβῆς τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως, Βιβλίον Γ', Κεφάλαιον Ε'/ΜΘ'.
5. Ἡσαΐου ξα' 1.
6. Ψαλμ. μδ' 8.
7. Βλ. Ἁγίου Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, PG τ. 94, στλ. 985, 988/ἐνθ' ἄνωτ., Κεφάλαιον Β'/ΜΣΤ'.
8. Βλ. Ἁγίου Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας, PG τ. 73, στλ. 205D, 208A.
9. Ἄρειος, Θεόδωρος Μοψουεστίας, Νεστόριος κ.ά.
10. Ἐξόδ. κθ' 4, 7.
11. Α' Πέτρ. α' 8.
12. Ψαλμ. πδ' 11-12.
13. Βλ. Ἁγίου Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, PG τ. 94, στλ. 1000C/ἐνθ' ἄνωτ., Κεφάλαιον Ε'/ΜΘ'.
14. Κολασ. β' 6.
15. Βλ. Ὀσίου Νικοδήμου Ἀγιορείτου, Ἑορτοδρόμιον, σελ. 177.
16. Βλ. Ἁγίου Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου, PG τ. 3, 497/ἐνθ' ἄνωτ., Κεφάλαιον Δ', §XI.
17. Βλ. Ἁγίου Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, PG τ. 94, στλ. 1125B/ἐνθ' ἄνωτ., Βιβλίον Δ', Κεφάλαιον Θ'/ΠΒ'.
18. Α' Ἰωάν. β' 27.
19. Β' Τιμοθ. α' 14.
20. Βλ. ΣΜΠΣ, τ. Β', σελ. 882β, «Ἐπιστολὴ τοῖς θεοφιλεστάτοις Ἱερεῦσί τε καὶ Κληρικοῖς...».
21. Πράξ. ιζ' 31.
22. Βλ. Ἁγίου Ταρασίου Κωνσταντινουπόλεως, Ἐπιστολὴ πρὸς Πάπαν Ρώμης Ἀδριανόν, PG τ. 98, στλ. 1441B· καὶ ἐν ΣΜΠΣ, τ. Β', σελ. 896α καὶ Ἰ. Πηδάλιον, σελ. 719.
23. Φιλιπ. δ' 5.
24. Ματθ. κδ' 33.
25. Θεΐας Λειτουργίας Ἰ. Χρυσοστόμου.